

Pangea
matematická soutěž

9. ročník

SOUBOR OTÁZEK

2021

Patroni matematické soutěže Pangea pro rok 2020/2021

© S. Kyselová, AV ČR

prof. RNDr. Eva Zažimalová, CSc.
předsedkyně Akademie věd ČR
patronka za téma **Věda**

© S. Kyselová, AV ČR

prof. PhDr. Ing. Jan Royt, Ph.D., DSc.
prorektor UK pro tvůrčí a ediční činnost
patron za téma **Výtvarné umění**

 www.pangeasoutez.cz

 [#Pangea Česká republika](https://www.youtube.com/hashtag/Pangea)

 [#pangeamathematic](https://www.facebook.com/hashtag/pangeamathematic)

Školní kolo – 9. ročník

1. UMĚNÍ A VĚDA POPRVÉ

3 body

Úlohami letošního ročníku soutěže Pangea tě budou doprovázet dvě témata: umění a věda. Pro začátek dvě jednoduché úlohy o knihách.

V jistém internetovém knihkupectví jsou mimo jiné k mání tyto dvě knihy:

Věda hrou

sleva 19 %

cena po slevě: 201 Kč

Umění je hra

sleva 20 %

cena po slevě: 216 Kč

Vypočítej, o kolik nejméně procent by celkem museli zlevnit knihu *Umění je hra*, aby byla stejně drahá nebo levnější než kniha *Věda hrou*.

a) 22 %

b) 24 %

c) 26 %

d) 28 %

e) 30 %

---

2. UMĚNÍ A VĚDA PODRUHÉ

3 body

Vycházej z informací v předchozí úloze a vyber pravdivé tvrzení.

- a) Pokud byly obě knihy zlevněny ve stejný čas, byla původně kniha *Umění je hra* levnější než kniha *Věda hrou*.
- b) Kdyby byly uvedené knihy zlevněny o stejný počet procent, byl by mezi jejich cenami po slevě menší rozdíl než před slevou.
- c) Kniha *Umění je hra* stála původně 299 Kč.
- d) Při nákupu obou knih bychom podle uvedených slev ušetřili dohromady více než 200 Kč.
- e) Ani jedno z předchozích tvrzení není pravdivé.

---

3. WILHELM CONRAD RÖNTGEN

4 body

Nejspíš bychom těžko hledali dalšího vědce, jehož jméno je každý den tolikrát vyslovováno. W. C. Röntgen převzal úplně první Nobelovu cenu za fyziku za objevení tzv. paprsků X – později pojmenovaných na jeho počest jako rentgenové záření. Stalo se tak před 120 lety. Urči, který z nabízených složených zlomků má hodnotu právě 120?

Školní kolo – 9. ročník

a) $\frac{\frac{24}{10}}{\frac{2}{1000}}$

b) $\frac{\frac{120}{20}}{\frac{10}{20}}$

c) $\frac{\frac{400}{15}}{\frac{100}{45}}$

d) $\frac{\frac{36}{10}}{\frac{3}{100}}$

e) $\frac{\frac{60}{10}}{\frac{3}{2}}$

---

4. PAPRSKY X

4 body

Rentgenové záření má vlnovou délku přibližně 10^{-10} m. Kolik takových vln se vejde do jednoho decimetru?

a) sto tisíc

b) milión

c) deset miliónů

d) sto miliónů

e) miliarda

5. SYMBOL BIOHAZARD

4 body

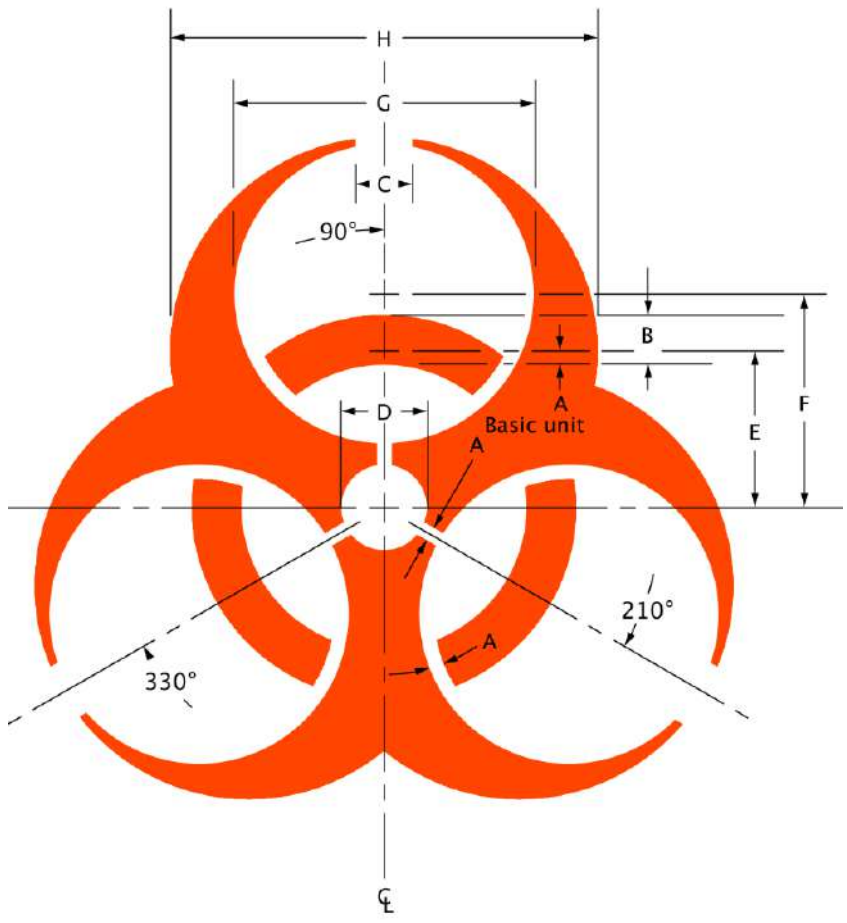
Symbol na obrázku je používán pro varování před tzv. biohazardem – tedy ohrožením látkami biologického původu, které představují nebezpečí pro zdraví a život zvířat i lidí. Příkladem takových látek je např. infekční odpad z nemocnic či různé jedy.

V této úloze se budeš symbolem zabývat z pohledu geometrie. Na obrázku jsou vyznačeny jednotlivé rozměry a v tabulce jsou uvedeny příslušné hodnoty. Hodnoty se mohou zvětšit nebo zmenšit podle potřeby, přičemž proporce (poměry mezi rozměry) musí zůstat zachovány. Bude-li rozměr $H = 100$ mm, jak se změní ostatní rozměry?

Vyber z nabídky pravdivé tvrzení.

- a) Rozměr C bude 15 mm.**
- b) Rozměr E bude dvakrát větší než D.**
- c) Rozměry F a G se budou lišit o 30 mm.**
- d) Rozměry A a C se budou lišit o 10 mm.**
- e) Šířka celého symbolu překročí hodnotu 200 mm.**

Školní kolo – 9. ročník

Dimension	A	B	C	D	E	F	G	H
Units	1	3.5	4	6	11	15	21	30

Zdroj: <https://bit.ly/30uCGAB>

6. 3D TISK

4 body

3D tisk je proces, kdy se plastová struna postupně taví a materiál se ve vrstvách nanáší na sebe. Jeden z nejpoužívanějších (bio)plastů pro tyto účely se vyrábí z kukuřičného škrobu a označuje se jako PLA neboli kyselina polymléčná.

Zdroj: <https://bit.ly/3kAhSPa>

Jeden kilogram tohoto materiálu navinutý na cívce představuje 800 cm^3 struny o tloušťce 1,75 mm a celkové délce 330 m.

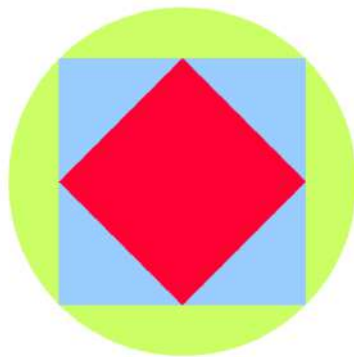
Vypočítej, kolik metrů struny bylo využito pro tisk částečně duté sošky o celkovém objemu 72 cm^3 a hmotnosti 48 g.

- a) méně než 11 m   b) 11–13 m   c) 13–15 m
d) 15–17 m   e) více než 17 m

7. VITRÁŽOVÉ OKNO**5 bodů**

Urči obsah vnitřního červeného čtverce, je-li průměr celého kruhového okna 100 cm.

a) 250 cm^2

b) 25 dm^2

c) 250 dm^2

d) 2500 mm^2

e) $12,5 \text{ dm}^2$

8. LUNETA

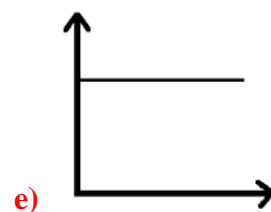
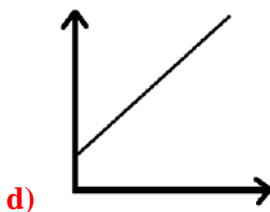
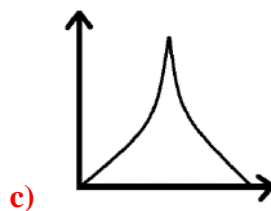
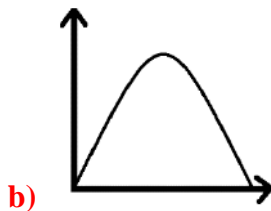
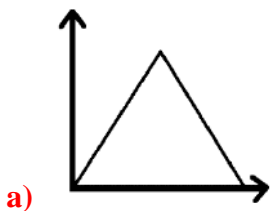
5 bodů

Luneta je obraz ve tvaru půlkruhu. Představ si, že by se po zaoblené straně lunety (tj. půlkružnici) pohyboval bod, který by spolu s dvěma vrcholy lunety tvořil trojúhelník. Vyber, který z nabízených grafů

zachycuje závislost obsahu trojúhelníku (svislá osa) na pozici pohybujiícího se bodu (vodorovná osa).

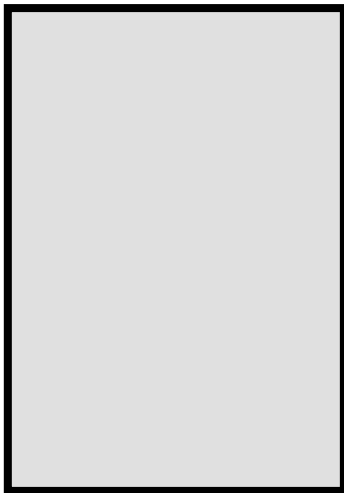
Zdroj: <https://bit.ly/3f8WYpl>

9. PIKOVÁ DÁMA**5 bodů**

Jedním z nejdražších obrazů vydražených v Česku je dílo malířky Toyen s názvem Piková dáma. Jeho cena se vyšplhala až na těžko uvěřitelných 78 650 000 Kč.

Když toto číslo rozložíme na součin prvočísel, dostaneme zápis $k^4 \cdot m^m \cdot 11^k \cdot n$, přičemž pro prvočísla k, m, n platí následující vztah: $k < m < 11 < n < 15$. Urči tato prvočísla.

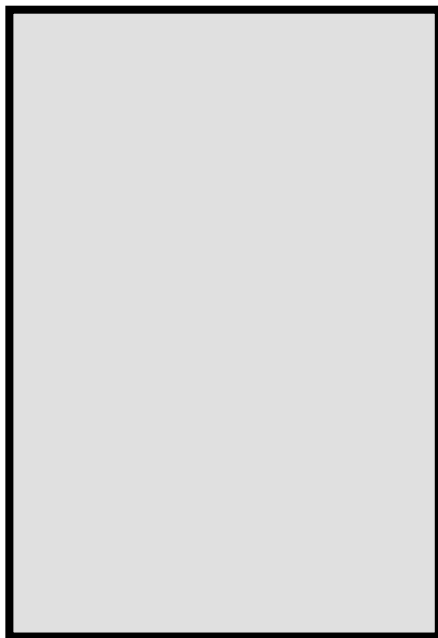
Zdroj: <https://bit.ly/3lxS1sm>

- a) $k = 3, m = 7, n = 13$**
- b) $k = 3, m = 5, n = 12$**
- c) $k = 2, m = 7, n = 13$**
- d) $k = 2, m = 5, n = 13$**
- e) $k = 5, m = 7, n = 13$**

10. BRONZ

5 bodů

Již po tisíciletí známá slitina mědi a cínu se dodnes používá k mnoha účelům a podle toho se také mění procentuální zastoupení jednotlivých složek. Z bronzu se například odlévají sochy.

Pomník obětem komunismu (Praha, autor O. Zoubek) Zdroj: cz.wikipedia.org

Vypočítej, kolik procent objemu bronzové sochy tvoří cín, když výsledná slitina má hustotu $8\,630\text{ kg/m}^3$. Hustota cínu je $7\,310\text{ kg/m}^3$ a hustota mědi $8\,960\text{ kg/m}^3$.

a) 12 %

b) 14 %

c) 16 %

d) 18 %

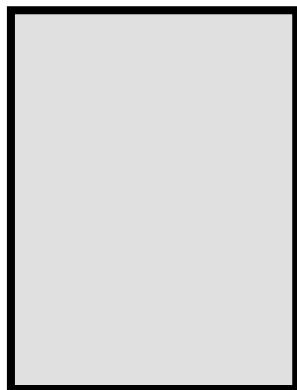
e) 20 %

13. MANDORLA

6 bodů

Název úlohy v přímém překladu z italštiny zní: mandle. Ve výtvarném umění se tak označuje zvláštní tvar orámování obrazu, který vzniká jako průnik dvou kružnic o stejném poloměru, z nichž každá prochází středem druhé. Vypočítej vzdálenost vrcholů tohoto útvaru v závislosti na poloměru kružnic, ze kterých vznikl.

Pozn.: Obraz vpravo pochází ze Špýru (v Německu) a je starý asi 800 let.

Zdroj: <https://bit.ly/34lmvql>

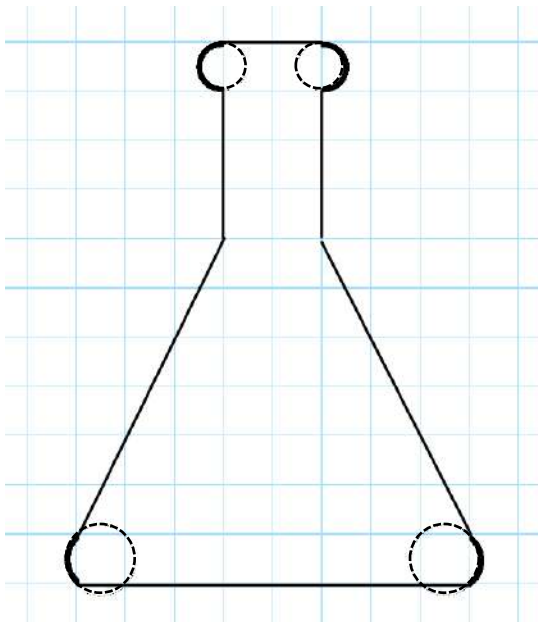
- a) $\frac{r\sqrt{2}}{2}$
- b) $\frac{r\sqrt{2}}{4}$
- c) $1,5r$
- d) $r\sqrt{3}$
- e) $2r$

14. ERLENMEYEROVA BAŇKA POPRVÉ

6 bodů

Jedním z univerzálních symbolů vědy se stala chemická baňka kónického tvaru pojmenovaná po svém tvůrci Emilu Erlenmeyerovi. Ve čtvercové síti s délkou strany čtverce 1 byl zakreslen obrazec připomínající tuto baňku.

Vyjádři obvod obrazce.

- a) $16 + 3\sqrt{5} + \frac{\pi + \sqrt{2}}{2}$
- b) $16 + 6\sqrt{5} + \pi \frac{2 + \sqrt{2}}{2}$
- c) $16 + \sqrt{45} + \pi \frac{1 + \sqrt{2}}{2}$
- d) $16 + 2\sqrt{45} + \pi \frac{1 + \sqrt{2}}{2}$
- e) $16 + 12\sqrt{5} + \pi \frac{2 + \sqrt{2}}{2}$

15. ERLÉNMEYEROVA BAŇKA PODRUHÉ

Urči obsah obrazce z předchozí úlohy.

a) $45,5 + \frac{1}{2}\pi$

b) $46 + \frac{1}{4}\pi - \frac{1}{2}\pi$

c) $45,5 + \frac{\sqrt{2}}{2}\pi$

d) $46 + \frac{\sqrt{2}}{2}\pi$

e) $46 + \frac{2-\sqrt{2}}{2}\pi$

DESATERO BEZPEČNOSTI

Doprava

- 1) Přejížděj jen na přechodu pro chodce. Pokud v tvé blízkosti žádný není, přejdi na přehledném místě.
- 2) Před vstupem do vozovky se vždy rozhlédni. Vždy nejprve doleva, pak doprava a opět doleva.
- 3) Pokud je provoz řízen semaforem, přecházej pouze na zelenou. Ani zde se nespolehej na řidiče a vždy se rozhlédni.
- 4) Před vstupem do vozovky udržuj oční kontakt s řidičem vozidla.
- 5) Nepřecházej před nebo za tramvají, autobusem nebo velkým nákladním autem. Řidič tě nemusí vidět.
- 6) Sleduj provoz. Při chůzi nekoukej do mobilu a neměj na uších sluchátka.
- 7) Při jízdě na kole, koloběžce či jiném prostředku vždy používej ochrannou helmu.
- 8) Při jízdě ve vozidle vždy používej zadržné systémy (pásy, autosedačka).
- 9) Za snížené viditelnosti používej světlé oblečení a reflexní prvky.
- 10) Pamatuj, že tramvaj má vždy přednost. Má dlouhou brzdovou dráhu a nemůže se chodci vyhnout!

Pomáhat a chránit

DESATERO BEZPEČNOSTI

Internet

- 1) Nechovej se v online prostředí jinak než na veřejnosti. Nezveřejňuj nic, za co by ses mohl/a stydět.
- 2) Neposílej nevhodné fotky a videa, nikdy nevíš, ke komu se dostanou!
- 3) Nesdílej zbytečně své osobní údaje, jako je jméno, příjmení, datum narození, bydliště.
- 4) Své účty chraň dostatečně silným heslem a dbej na profilu na nastavení soukromí.
- 5) Buď opatrný/á při komunikaci a domlouvání schůzek. Ne každý je skutečně tím, za koho se vydává.
- 6) Ověřuj si osobně žádosti o přátelství a sledování příspěvků. Může se jednat o odcizený profil.
- 7) Nenech se vydírat! Každá chyba má řešení, stačí se svěřit důvěryhodné dospělé osobě.
- 8) Na vulgární zprávy nereaguj a neboj se oznámit obtěžující chování.
- 9) Neotvírej emaily a odkazy z neznámých zdrojů.
- 10) Ne každá informace, kterou se na internetu dozvíš, je pravdivá. Získané informace si vždy ověřuj z více zdrojů.

Pomáhat a chránit

Poděkování

Rádi bychom poděkovali všem, kteří pracovali na tvorbě a sestavování úloh pro žáky a kteří se podíleli na organizaci soutěže.

Děkujeme tvůrcům úloh:

Mgr. Martině Kořenové, učitelka matematiky, Říčany,
PhDr. Michaele Kaslové, VŠ pedagog KMDM, Pedagogická fakulta, Univerzita Karlova v Praze,
Mgr. Janě Macháčkové, Ph.D., učitelka matematiky, Praha,
Mgr. et Mgr. Pavlu Sovičovi, učitel matematiky a francouzského jazyka, Praha,
PhDr. Evě Semerádové, Ph.D., učitelka matematiky, Praha,
Mgr. Bc. Karlu Zavřelovi, učitel matematiky, fyziky a informatiky, Praha.

Děkujeme týmu didaktické kontroly:

Mgr. Marcele Ondrušové, učitelka matematiky a chemie, Opava,
Mgr. Janě Duňkové, učitelka matematiky, Tanvald,
PhDr. Filipu Roubíčkoví, Ph.D., učitel matematiky, Praha.

Naše díky patří také Poradnímu výboru Pangea:

PhDr. Michaele Kaslové, KMDM, Pedagogická fakulta, Univerzita Karlova v Praze,
prof. RNDr. Marii Demlové, CSc., KM, Fakulta elektrotechnická, ČVUT v Praze,
doc. Mgr. Petru Knoblochovi, Dr., KNM, Matematicko-fyzikální fakulta, Univerzita Karlova v Praze,
doc. Ing. Eubomíře Dvořákové, Ph.D., KM, Fakulta jaderná a fyzikálně inženýrská, ČVUT v Praze,
Ing. et Ing. Marku Kovářovi, MBE, Fakulta strojní, ČVUT v Praze,
Mgr. Olze Páskové, učitelka českého jazyka, Praha.

Děkujeme generálnímu partnerovi soutěže:
Meridian International School, s.r.o.

MEZINÁRODNÍ ŠKOLA MERIDIAN

Úspěšný krok do života

**MATEŘSKÁ ŠKOLA
ZÁKLADNÍ ŠKOLA
GYMNÁZIUM**

meridian
INTERNATIONAL SCHOOL GROUP

UNIVERSITY of CAMBRIDGE
International Examinations
CAMBRIDGE INTERNATIONAL CENTRE

COBIS
COUNCIL OF
BOYD'S
INTERNATIONAL
SCHOOLS

Frydlantská 1350/1, Praha 8 - Kobylisy www.meridianedu.cz

Všecká práva jsou vyhrazena. Úlohy náleží matematické soutěži Pangea. Kopírování není dovoleno.

Pangea

matematická soutěž

Generální partner

Partneři

NÁRODNÍ
MUZEUM

CASIO

LANDIA

PAPÍROMAT

MS
MT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Mediální partneři

UČITEL UM
MATEMATIKY

AMOS
vision

Zášity

České republiky

Školní kolo : 8.3. - 9.4.2021

Finálové kolo : 18.6.2021